

ZADNJE DNI PO SVETU

Kot je videti v zadnjih dneh, je prinesel toplejši pomladni čas tudi v mednarodno politično življenje več razgibanosti. Zadnji dnevi so bili bogati na dogodkih, katerih pomen kaže presenečeno kratko časovno obdobje svojega dogajanja. Eden takšnih je brez dvoma

poskus z eksplozijo vozičkov bombe

ki so ga ameriški znanstveniki izvršili pred kratkim na otočju Bikini na Tihem oceanu in ki je bil po svojem učinku, presenečilo celo znanstvenike same. Čedno prenečenje Eksplozija je bila baje petstokrat močnejša od eksplozije na Hšorimo vršene bombe! Da je to vest sprejel svet kot zelo resno, dokazuje med drugim tudi beseda Atileja, vodje opozicije v britanskem parlamentu, ki je v parlamentu izjavil, da pomeni nova bomba velika nevarnost za civilizacijo. Toda vzmetenje ni prevzelo samo Angležev, temveč ves svet. Dejstvo je, da je novo oržje močno okrepilo pozicije ZDA, ki se vse bolj ogrevajo za taktiko »neposrednega protudarca«, ki bi ga usmerili na morebitnega agresorja. Toda po vsej verjetnosti ima, ali bo v doglednem času imela takšno oržje tudi SZ. Zato pa se v nekaterih krogih ogrevajo za razpravo o splošni razorožitvi v OZN, ki bi ob sedanjem stanju stvari lahko bila usodnega pomena. Sedanja položaja namreč preprečuje, da bi razpravo izrabili v propagandne namene.

Situacija ob poskusu s tem novim doslej najstrašnejšim oržjem je izkoristila Sovjetska zveza ter predložila zahodnim silam načrt o svojem

pristopu k Atlantskemu paktu

čepav ga je doslej najrditeje napadala. Razlogov za to je več, najvažnejši med njimi pa je brez dvoma strah pred ustanovitvijo evropske vojske in oborožitvijo Nemčije, kar je oba pre svoj zaključno fazo v Nemčiji so to zadevo v glavnem že uredili, zato je to vprašanje mnogo bolj pereče v Franciji, kjer sicer ne nasprotujejo evropski vojski, zato pa tembolj oborožitvi Nemčije. Svar je prišla tako daleč, da so na neki proslavi demonstrantji dejansko napadli celo predsednika vlade. Tudi v Italiji se obotavljajo predložiti zadevo parlamentu, kjer imajo nasprotni ki EOS precej trdne pozicije, vendar je situacija glede na odvisnost Italije od ZDA, ki EOS potrebuje, precej ugodnejša.

In daljna Indokina? V zadnjih dneh smo ponovno slišali glasove o nameri ZDA, da bo glede na obupno situacijo francoskih sil v tej deželi sama neposredno intervenirala, pri čemer ne izključujejo niti možnosti »tesnejših stikov« s Kitajsko, ki upornikom v Indokini pošilja vrhovno pomoč.

V zadnjih dneh smo zabeležili tudi takšne zunanje politične dogodke, ki so v neposredni zvezi z našo državo. Tu je treba omeniti posvetovanje držav balkanskega pakta — Jugoslavije, Grčije in Turčije — na katerem je bilo sklenjeno tudi tesno

vojaško sodelovanje treh držav

ki bo v še veliko večji meri utrdilo stabilnost v tem delu Evrope ter tri države še bolj povezovalo v prizadevanju za mir in nemoten nadaljnji razvoj. S tem v zvezi je treba omeniti predvideno

potovanje tov. Tita v Turčijo

ki ga pričakujejo v tej deželi kot človeka, ki je znan vsemu svetu kot brezkompromisen borec za mir in mednarodno sodelovanje. In še nekaj novic iz arabskega sveta. Situacija se je v Egiptu nekoliko ustalila, vendar je do stabilnosti menda še precej daleč. Arabska lga — organizacija arabskih držav kot »Egipat, Saudova Arabija, Irak, Sirija, Libanon, Jemen in Transjordanija po devetih letih svojega obstoja napoveduje, da pravzaprav ni pokorila nobenih odov. Ker je to edina organizacija Srednjega vzhoda, če ne upoštevamo prav-

Kmetijska šola na Turnišču in njeni uspehi

Pred kratkim je obiskal naš sodelavec Kmetijsko šolo na Turnišču. Ogledal si je njeno ureditev in izvedel podrobnosti, ki bodo naše bralce gotovo zanimali. Na stavljenja vprašanja mu je povedal upravnik šole tov. Ciril Kolarič nekaj misli.

Kaj lahko poveste o šolanju kmečke mladine v vaši šoli?

Povsod pa tudi v našem okraju kmetovalci spoznavajo, da brez temeljite strokovne izobrazbe ni hitrejšega napredka v kmetijstvu. Z veseljem so lansko leto pozdravili sklep OLO Ptuj, s katerim je bila ustanovljena prva kmetijska šola v našem okraju. Tudi kraj in posestvo, na katerem šola deluje, odobrava. Mladina se je pozivu v šolo z veseljem odzvala. Prijavilo se jih je 47, sprejetih pa je bilo le 24 učencev in 16 učenk. Kmetijske zadruge in Okrajna združena zveza so šolo tudi gromotno podprle. Podelile so učencem štipendije. Priprani smo, da bo tudi letos isto.

Kakšen uspeh je bil dosežen v prvem polletju?

Prvo polletje smo končali 1. februarja. Učni uspehi so bili dobri. Kljub težavam v začetku so se učenci hitro sprijaznili z življenjem in navadami v domu in izoblikovali dober šolski kolektiv. Ustanovili so mladinsko organizacijo, ki pridno dela in ki je pripravila nekaj lepih šol-

skih proslav in zabavnih večerov. V zimskem času smo širili in utrjevali teoretično znanje. Praktičnega dela je bilo zaradi zime manj. Učenci so v tem času končali tudi traktorski tečaj in te dni bodo položili teoretične izpite. Skratka, delo je bilo plodno in pridobljeno znanje bo koristilo pri praktičnem delu, ki ga začnemo te dni.

Kako boste usmerili delo spomladi in poleti?

Spomladi bomo delali na posestvu. Pri delu je potrebna tudi spretost. Delali bomo na polju s stroji, v hlevih, na vrtu in drugod, kar velja posebno za gojenje, gojenje pa bodo porabile več časa za delo v kuhinji, gospodinjstvu, šivstvu, ročnem delu ter delu na vrtu. Do julija, ko bomo zaključili šolsko leto, bomo sleherni učenec praktično in teoretično spoznal vse, kar je v tem kratkem času mogoče.

Kako sodelujete s posestvom?

Šola je ločena od posestva glede vodstva. Povedati pa je treba, da direktor posestva tov. Franc Belšak in delavski svet z velikim razumevanjem pomagata pri delu šole. Delo učencev posestvo plača in to se uporablja za oskrbo. Zadnji sklep delavskega sveta je, da prepusti šoli v upravo grad s parkom in ribnikom Park, ki je pod zaščito, smo že po navodilih uredili. Upamo, da bomo uredili tudi ribnik, kjer bomo gojili ribe.

Ali boste razširili svoje delovanje tudi izven šolskega okraja?

Razumljivo je, da bomo svoje delo razširili tudi izven šole. Z letošnim smo s pomočjo socialistične zveze organizirali krajši gospodinjstvi tečaj. V zgodnji jeseni bo tečaj za konzerviranje sadja in zelenjave. V okoliških vaseh pa bomo priredili predavanja iz kmetijstva in gospodinjstva. Priprani smo, da bo tako delovanje lepo koristilo dvigu kmetijske izobrazbe v okolici. Šolsko vodstvo bo na ta način vedno najtesneje povezano z življenjem, delom in razvojem naših vasi, za katero dela.

V sporazumu z državnim kmetijskim gospodarstvom bomo organizirali tečaje za strokovno izobrazbo starejših delavcev za državna posestva sama pa upamo, da bodo letos poslali več mladih ljudi v šolo kot lani. Tudi njihov uspeh je odvisen od strokovnega znanja celotnega delovnega kolektiva.

In kaj pravijo učenci sami?

Lovro Turk iz Prepolja je povedal sledeče: »Pri nas je glavno poljedelstvo in živinoreja. Zdi se mi, da kmetovalci na Dravskem polju premalo skrbijo za strokovno vzgojo svojih naslednikov. Svoje prijatelje in znanke bom nagovoril, da se vpišejo v šolo.«

Obiščimo v nedeljo, 11. t. m. makolske borce

Organizacija ZB NOV Makole bo imela v nedeljo, 11. aprila dopoldne, občni zbor v zvezi z 9. obletnico spomina na 12. april 1945, ko so fašistični zločinci obkolili, napadli, prehodno bolnico, obveščevalni center in kurirsko stano in v Srečah občina Makole in ko so na grozen način pobili ljudi te važne partizanske točke.

Po občnem zboru, ob 14. uri popoldne, bo proslava na grobovih padlih borcev v Srečah. Prav bi bilo, da pošljejo organizacije ZB NOV iz Ptuj in okraja na ta občni zbor in proslavo svoje zastopnike in da

V nedeljo, 11. t. m., bo 8. skupščina Okrajne ljudske tehnike v Ptuj

Okrajni odbor Ljudske tehnike v Ptuj je sklical 8. redno skupščino Okrajne ljudske tehnike v Ptuj, ki bo v nedeljo, 11. aprila t. l., ob 8. uri dopoldne v dvorani OK ZKS v Ptuj z 10 točkami dnevnega reda. Na skupščini so novabljani člani vseh društev LT v okraju, da bo lažje skupno z delegati obravnavati vsa vprašanja v zvezi s potrebami, nalogami in perspektivami bodočega dela organizacij LT.

Kar sklenjenega pakta o prijateljstvu med Turčijo in Pakistanom, j' bodo gotovo postavili trdnjše osnove za uspešnejše delo.

večje organizacije, zlasti organizacija v Ptuj, Kidričevem, Majšperku, Ormožu in drugod organizirajo za ta dan izlet svoje članstva v ta partizanski kraj.

Občnega zbora se bosta izmed partizanov tega področja udeležila Sagadin-Zenka in Zvonko Sagadin, ki bosta udeležencem proslave razložila pomen in potek borbe na tem centru.

Podprimo akcijo za zgraditev spomenika heroja Jožeta Lacka in soborcev v Ptuj

Posebni odbor Mestnega odbora Zveze borcev NOV v Ptuj je začel široko akcijo za zgraditev spomenika heroju Jožetu Lacku in soborcem na Slovenskem trgu v Ptuj izpred Okrajnega gledališča po zamisli, kakor je prikazana na maketi, ki je razstavljen že nad teden dni v izloži knjižarne »Izbire« Ptuj. Spomenik že dela kipar Savinšek v Ljubljani. Izdelan bo iz bronastal bo okrog dva milijona dinarjev. Z njegovo postavitvijo bo dobila okolica spomenika čisto novo in prijetnejše lice, kot je sedaj pred Okrajnim gledališčem. O tem je javnost že seznanjena iz lokalne tiska.

V tej široki akciji prostovoljno pomoči za zgraditev spomenika bo sodelovalo prebivalstvo

Stefan Fras iz Trnovske vasi je rekel: »Šele sedaj začnjam spoznavati, v kakem stanju so vinogradi in sadovnjaki v Slovenskih goricah, kjer še kraljujejo šmarica in kapar. To nam povzroča veliko gospodarsko škodo. Tudi pri nas se bomo morali več učiti, kako se taki reči streže.«

Tone Taciga iz Stoperc pravi: »Pri nas v Halozah so pogoj kmetovanja še posebej težki. Z veseljem se učim, da bom vedel pomagati očetu, sosedom in v kmetijski zadruzi pri delu.«

Micka Vidovič iz Pobrežja je tako dejala: »Sem delavka na posestvu v Turnišču. Hvaležna sem delavskemu svetu, ki je sklenil, da bom obiskovala šolo. Pridobila sem mnogo, kar mi bo pri delu na posestvu koristilo. Tudi gospodinjstvo in ročno delo je za nas dekleta važno, zato se ga z veseljem učimo. Čudim se ostalim državnim posestvom v okraju, da ne pošljejo mladih delavcev in delavk v šolo.«

Marija Senica iz Cvetkove pravi: »Tudi bodoče gospodinjke se moramo marsičesa naučiti. Z znanjem in dnevno prakso iz gospodinjstva bomo po končani šoli doma razbremenile naše matere. Z novimi načini si bomo znale delo poenostaviti, prehrano v družini pa izboljšati, kar je važno in potrebno marsikje na deželi. Pri nas v vasi so še dekleta, ki bi hotela v šolo.«

Na koncu smo izvedeli, da bo v kratkem razpisnan sprejem za drugo šolsko leto, ki bo začelo v septembru. Sprejetih bo 20 ooljenk in 30 gojencev. Kc

Hranilnica v Ptuj je začela poslovati

V predzadnji številki našega lista smo objavili vest, da je bil na seji LOMO v Ptuj, 28. februarja 1954, sprejet sklep, da se ustanovi v Ptuj Mestna hranilnica. Na tej je bil že tudi odobren statut hranilnice ter izvoljen upravni in nadzorni odbor zavoda.

Do gornjega sklepa LOMO je prišlo na zahtevo prebivalcev, ki so na sestankih SZDL in na sestankih volivcev ponovno izrazili željo, da sledi naše mesto vzhledu ostalih mest v naši republiki in ustanovi lastni denarni zavod v oporo lokalnemu gospodarstvu.

Ker so šele v tekočem letu dani predpogoji za uspešen razvoj hranilnice, sprejeta je zvezna uredba o denarnih zavodih, nadalje je pokazal OLO v Ptuj polno razumevanje za težnje mestne občine in dodelil hranilnici znatna obratna sredstva, je bil LOMO v stanju ugoditi zahtevi prebivalstva.

Javnost bo gotovo zanimalo, kak delokrog je odrejen hranilnici kot lokalnemu denarnemu zavodu.

Iz statuta hranilnice je razvidno, da naj zajame zavod razne denarne posle, katerim Narodna banka kot zvezni denarni zavod ni v stanju posvetiti vse pozornosti, so pa ti drobni posli le važni za gospodarski razvoj našega mesta in okraja.

Ko na dan 15. aprila stojimo pred spomenikom v železniški delavnici in premišljujemo o naših znanih, s katerimi smo nekoč skupaj delali, se z njimi veselili in z njimi prenašali trpljenje in gorje, ki nam ga je zadajal okupator in njegovi hlapci, se bomo v duhu spominili tudi na tiste žrtve železničarjev, katere so policisti in orožniki pred leti v Ljubljani na Zaloški cesti ravno na ta dan mučili in streljali. Njihova kri pa ni bila zastoj prelila. Tudi iz te nedolžne krvi železničarjev je vzklikala svoboda, tudi oni so doprinesli del teža, kar danes imamo. V poznejši dobi, ko že nas ne bo, bodo naši otroci ali pa vnuki še proslavljali Dan železničarjev, se se bodo spominjali ob njihovih spomenikih, rekoč: »S tem je moj oče ali moj deda dal raiši svoje življenje, kakor, da bi bil za hlapca malomeščanski gospod.«

Taki so bili in bodo železničarji, prvoborci za lepšo in boljšo bodočnost naših potomcev in za izgradnjo socializma

BV.

Vsodržavni plan za leto 1954

Vsakomur v Jugoslaviji je znano, da se razvija naše gospodarstvo vo vnaprej določenem načrtu. Da bi vsaj do neke mere spoznali letošnji družbeni plan, je potrebno vsaj površno pregledati rezultate in doseženo stanje v gospodarstvu v lanskem letu.

Razvoj gospodarstva v letu 1953

V letu 1953 se je dvignila višina družbenega produkta od 52.938 din v letu 1952 na 57.254 din po posameznem državljanu. To povečanje je rezultat porasta industrijske in kmetijske proizvodnje kakor tudi večjega izvoza in obsega investicijske graditve. S tem v zvezi je prišlo do višje osebne potrošnje po prebivalcu.

Industrijska proizvodnja je porasla za 12 odst., pa tudi kmetijstvo je bilo uspešnejše.

V tem letu so začele obratovati hidrocentrale Zavreljen, Vinodol, Medvode, Mariborski otok (1 agregat), Vuzenica (1 agregat), Došnica ter termične centrale Jugovinil, Banoviči, Kosovo, Železarna Sisak, Skrobara, Trepča (1 agregat) in Lukavac, v premo. govni industriji koksa na Lukavcu, v metalurgiji več peči v Zenici, valjalni progi za brezživne cevi v Sisku, proga za tanko ploščevino v Smederevu, električne peči za jeklo v Ravnah, večje število obratov barvaste metalurgije, obrat kemične industrije, tovarna lesonitnih plošč v Poči, tovarna vezanih plošč v Blažuju, štiri bombazne predilnice in tovarna drobne kože.

Predviden razvoj gospodarstva v letu 1954

Uspešen razvoj gospodarstva v letu 1954 je zagotovljen z dosedanjimi in novimi industrijskimi obrati, povečanjem izvoza industrijskih proizvodov, pospeševanjem razvoja predelovalne industrije, porastom proizvodnosti dela, večjim sredstvi za pospeševanje kmetijstva, krediti za kmetijstvo, obdavčljivjo po katastru in drugih faktorjih. Predvideno je postopno zniževanje cen industrijskih izdelkov za okrog 10 odst.

Dohodki delavcev in uslužbencev se bodo povečali za 6 odst., vendar gre ta številka na rovaš števila zaposlenih. Kljub temu pa se predvideva za 5 odst. večje potrošnje živil in za 18 odst. industrijskih izdelkov.

V letu 1954 bodo dokončno zgrajeni in puščeni v obratovanje naslednji industrijski objekti: hidrocentrale Vlasina, Ovčar banja, Medju vršje, Vuzenica (drugi agregat), 2 agregata HE Jablanice, Jajce, Una, Glava Zete, Raška ter termocentrala Konjčani; v industriji premoga koksa na v Zenici, dva plavža v Zenici, dve SM peči v Zenici, dve SM peči v Sisku ter številni drugi obrati črne metalurgije; v industriji barvne metalurgije valjalna bakra Sevojno, valjalna aluminija v Razinah, tovarna aluminija v Kidričevem; v industriji nekovin tovarne keramike v Pojatu, Titovem Velesu, tovarne porcelana v Arandjelovcu, tovarna cementa v Novem Popovcu ter številne druge; v številnih drugih industrijskih panogah pa še številni drugi objekti.

V glavnem bo osredotočila hranilnica svoje delo v slede- čih smereh:

Organizirati ljudsko varčevanje z zbiranjem prihrankov prebivalstva na hranilne knjižice in koncentrirati kratkoročna denarna sredstva društvenih organizacij.

Uvajati namensko, premijsko in šolsko varčevanje.

Del potom hranilne službe zbranih sredstev bo koristila hranilnica za dvig življenjskega standarda prebivalstva z dajanjem posojil za gradnjo in popravila stanovanjskih hiš in potrošniških posojil.

Nadalje bo hranilnica skrbela podpreti kmetijsko in obrtno proizvodnjo z odobranjem posojil za gradnjo in popravila gospodarskih poslopij, nabavo strojev in živine ter drugih kmetijskih potrebščin. Obrtništvu bo hranilnica odobravala kratkoročna posojila za nabavo potrebnih surovin.

Poleg navedenega bodo hranilnici poverjeni določeni posli v sporazumu z Narodno banko in Državnim zavarovalnim zavodom.

Hranilnica je začela poslovati dne 5. aprila 1954 v Ptuj, Miklošičeva ul. št. 5.

Dan železničarjev

Vsako leto na dan 15. aprila se spominjamo padlih borcev železničarjev, ki so dali svoja življenja za svobodo in boljšo bodočnost vseh delovnih ljudi. Tudi letos se naši železničarji pripravljajo na ta dan, da se bodo dostojno oddolžili spomnu padlih sodelavcev in tovarišev.

V železniški delavnici je postavljen spomenik, na katerem so z zlatimi črkami napisana imena treh žrtev. To so bili naši sosedje, bili so dobri delavci in najnaprednejši borci za socializem.

Ko na dan 15. aprila stojimo pred spomenikom v železniški delavnici in premišljujemo o naših znanih, s katerimi smo nekoč skupaj delali, se z njimi veselili in z njimi prenašali trpljenje in gorje, ki nam ga je zadajal okupator in njegovi hlapci, se bomo v duhu spominili tudi na tiste žrtve železničarjev, katere so policisti in orožniki pred leti v Ljubljani na Zaloški cesti ravno na ta dan mučili in streljali. Njihova kri pa ni bila zastoj prelila. Tudi iz te nedolžne krvi železničarjev je vzklikala svoboda, tudi oni so doprinesli del teža, kar danes imamo. V poznejši dobi, ko že nas ne bo, bodo naši otroci ali pa vnuki še proslavljali Dan železničarjev, se se bodo spominjali ob njihovih spomenikih, rekoč: »S tem je moj oče ali moj deda dal raiši svoje življenje, kakor, da bi bil za hlapca malomeščanski gospod.«

Taki so bili in bodo železničarji, prvoborci za lepšo in boljšo bodočnost naših potomcev in za izgradnjo socializma

Ob spomnu na žrtve, ki so jih dali železničarji, bomo 15. aprila ob njihovem spomeniku zaklicali trikratno

Slava, slava, slava!!!

M. J.

Osnovana bo komisija za odlikovanja

Za ptujski okraj in mesto Ptuj bosta osnovani komisiji za odlikovanja, ki bosta pošiljali predloge za odlikovanja komisiji za odlikovanja v kabinetu predsednika republike tov. Tita v duhu navodil za delo tozadevnih komisij.

Komisijo pri okrajnem (mestnem) odboru bodo tvorili: predsednik ali podpredsednik OLO (predsednik LOMO) kot predsednik komisije, kot člani pa 1 odbornik OLO (LOMO), član okrajnega (mestnega) sindikalnega sveta in član okrajnega (mestnega) odbora Socialistične zveze. Sekretarja okrajne (mestne) komisije bo odredil predsednik OLO (LOMO) iz vrste administrativnih uslužbencev OLO (LOMO).

Utemeljene predloge bo potrebno pošiljati najmanj 25 dni pred namenjeno izročitvijo odlikovanj. Za predloge so predvideni obrazci s potrebnimi rubrikami in vprašanji.

Dva odloka OLO Ptuj

V našem časopisu smo že poročali, da je OLO Ptuj sprejel na svojem zadnjem zasedanju odlok o vpeljavi okrajnih taks, občinskega prometnega davka, odlok o ustanovitvi stanovanjskih skupnosti, o volitvah in delu hišnih svetov in svetov stanovanjskih skupnosti in o kategorizaciji stanovanj v okraju Ptuj. Odloka sta sedaj objavljena v 12. številki Uradnega lista LRS z dne 1. aprila 1954 in s tem dnem sta tudi stopila v veljavo.

Glavni namen vpeljave okrajnih taks in občinskega prometnega davka je, zagotoviti ljudskim odborom finančna sredstva za komunalne gradnje, ki predstavljajo povsod pereč problem. Po predračunu bodo znašali dohodki od okrajnih taks letno okrog 3.600.000 din, od občinskega prometnega davka pa okrog 1.600.000 din. Dohodek od okrajnih taks se bo delil med okrajem in občino v razmerju 60 : 40 odstotkom, občinski prometni davek pa je v celoti dohodek občin. Tako predstavljajo ti dohodki znatna nova proračunska sredstva.

Odlok vsebuje 15 tarifnih postavk, po katerih se mora plačati okrajna taksa. Tako znaša okrajna taksa: za vlogo 20 din, za pritožbo 90 din, za odločbe 75 din, za potrdila 50 din, za odločbe, s katerimi se daje dovoljenje za gospodarske dejavnosti, od 240 din za prodajalne z monopolnimi predmeti do 24.000 din za opravljanje tovarniške proizvodnje, za živinske potne liste za drobnico 10 din, za drugo živino 50 din, za plesne in veselilne prireditve 500 din, za uporabo javnih prostorov od 20 do 30 din za m², za izoženje firme glede na velikost napisne table letno od 400 do 2500 din, za dovoljenje za kopanje peska, gramoza, kame, nja in žganja apna 1000 din, za podaljšanje obratovalnega časa v gostinskih obratih 500 din, za dovoljenje za priložnostno točenje alkoholičnih pijač 1000 din.

Občinski prometni davek se plača od potrošnje alkoholičnih pijač v gostinskih podjetjih in višini 40% od prodajne cene.

Ta davek predstavlja dejansko občinsko trošarino na alkoholne pijače. Nadalje od nakupa in prodaje nepremičnin v višini 10% od zneska prometnega davka, ki se odmeri po zveznih predpisih. Vključno uvedbi tega davka pa kupci in prodajalci nepremičnin s tem ne bodo prizadeti. Upoštevati je namreč treba, da je bil z zvezno uredbo o prometnem davku od nepremičnin in pravic zvezni prometni davek znižan za okrog 50%. Tako zvezni in občinski prometni davek skupaj ne bosta dosegla višine prometnega davka od nepremičnin, ki se je pobiral dosedaj po dosedanjih predpisih. Končno je še predviden občinski prometni davek od vstopnic za kinematografe in razne artistske in cirkušne prireditve ter od srečolovov in loterij.

Ker predstavljajo okrajne takse in občinski prometni davek proračunski dohodek ljudskih odborov, je v njihovem

interesu, da takse in prometni davek redno pobirajo.

Po določilih drugega odloka tvorijo stanovanjske hiše, ki so last splošnega ljudskega premoženja, zadruga last ali last družbenih organizacij ter več kot dvostanovanjske zgradbe zasebnikov na območju vsake občine eno stanovanjsko skupnost. Stanovanjski prostori se delijo na 7 kategorij. Občinski ljudski odbori so že izvedli na svojih področjih kategorizacijo stanovanj. Ker se morajo po določilih odloka izvoliti hišni sveti do 14. t. m., sveti stanovanjske skupnosti pa do 31. t. m., morajo občinski ljudski odbori takoj pristopiti k delu in imenovati 3—5 članske komisije, ki bodo do izvolitve sveta stanovanjske skupnosti organizirale in vodile volitve v hišne svete in svete stanovanjskih skupnosti. Ko bo to izvršeno, bodo ti novi družbeni organi prevzeli gospodarjenje s stanovanjskim skladom.

Zakaj še več nesreč?

Ptuj, 5. aprila (LP). Na današnji seji Sveta za notranje zadeve OLO Ptuj je bila obravnavana o nekaterih primerih groženj in nasilnega nastopanja zoper bivše viničarje ter o primerih nesreč v zvezi z razstrelivom. Razprava je pokazala, da so v obeh primerih potrebni ustrezni ukrepi, da se taki in slični primeri ne bi več ponavljali.

Primer Kolarič Neže iz Grajskega, ki je fizično napadla svojo bivšo viničarko, Gašpariča in Rajha iz Ključarevec, ki sta napadla delavce Kmetijskega gospodarstva Ormož in nekaj podobnih primerov kaže na nujnost takojšnjega oblastvenega ukrepanja, ki pa obenem zahtevajo, da v takih primerih sodišče takoj razpiše razpravo in razsodi z uporabo ostrejših kazni. Takojšnja prijava prizadetih oseb ali kmetijskih gospodarstev s primernim odškodninskim za-

htevkom lahko doprinese, da bodo taki primeri izostali.

Zalostna primera z razstrelivom v Cirkulanah (brata Jakob in Trnovcih (Murko Anton) tudi zahtevata potrebno opreznost, da ne pride na škodo neizkušenih mladih ljudi do ponovnih nesreč in smrti. V tej zvezi je bil na današnji seji sprejet predlog, da bi v bodoče krajevne organizacije Zveze borcev NOV skupno z občinskimi ljudskimi odbori ugotovile in prijavile najbližnji organom LM ali Svetu za notranje zadeve mesta z ostanki uničenega ali neuničenega razstreliva iz časa zadnje vojne, orožja in podobno, da ne bi teh ostankov pobirali in uničevali otroci. Nadalje je bil sprejet predlog, da se omejijo na minimum tudi nesreče ob velikonočnem streljanju in kurjenju kresov s tem, da prevzame za eno kot drugo neko moralno in materialno odgovornost. V ta namen bo potrebno za vsako bodoče kurjenje kresov in streljanje posebno dovoljenje. Tajništva za notranje zadeve OLO Ptuj, v katerem bo točno določena oseba, pod nadzorom katere se bo smelo vršiti eno ali drugo. Ta sklep je veljaven od danes naprej. V primerih, kjer bo eno in drugo mimo zahtevanega dovoljenja, bodo kršitelji prijavljeni sodniku za prekrške in klicani na zagovor. Številni lanskoletni primeri nesreč v zvezi s streljanjem ob veliki noči in 2 požara v zvezi s kresi so dovolj oprečišljivi razlog, da se zdravje in imovina državljanov pravočasno oblastno zavaruje pred neodgovornimi, večinoma mladoletnimi osebami. Vse to lahko odpade, če prevzame nadzor nad takimi primeri resni in preudarni ter izkušeni ljudje, ki se zavedajo, da se je

mogoče ob raznih praznovanjih veseliti in zabavati tudi brez nevarnosti za življenje in veliko materialno škodo.

Kaže, da bodo starši mladoletnikov, ki so zlasti ob takih priložnostih največ v skrbeh, pa tudi ostali treznomisliči ljudje v celoti odobraval prednje sklepe in da bodo tudi moške iz organizacij ZB in občine, ki jim bo zaupano nadzorstvo nad streljanjem, kresi in streljanjem, svojo nalogo v celoti in pravilno opravili.

Nv.

Spomladansko zborovanje v Žetalah

Dne 4. aprila 1954 se je zaključilo spomladansko zborovanje mladine predvojaške vzgoje v Žetalah. Uspeh zborovanja je bil nadvse zadovoljiv, saj je ves čas 7-dnevnega zborovanja bila 100% udeležba in ni bilo niti ene ure neupravičenega in ne opravičenega izostanka, kar je za žetalske razmere presenetljivo. Predvsem je to zasluga občinskega ljudskega odbora, ki je zborovanje temeljito pripravil, tako s starši, kakor z mladinci. Ves čas zborovanja je kontroliral udeležbo in nudil potrebno pomoč.

Kar se tiče programa, so skoraj vsi mladinci praktične vaje odlično izvajali. Teže so nekateri dojemali teoretična predavanja, čemur se ni čuditi, saj je 6 mladincev nepismenih, nekaj pa jih je le pol pismenih. Vsi ti pa so ob zaključku obljubili, da se bodo udeležili tečaja za analifabete, ki ga bo v zimskih mesecih organizirala ljudska prosveta. Pri vaji so z discipliniranostjo in poštovanostjo pokazali, da tudi oni hočejo biti dobri Titovi vojaki.

Vse priznanje gre tudi nastavnemu kadru, to je rezervnim oficirjem JLA, ki so mnogo pripomogli, da so mladinci uspešneje dojemali učno snov. Ob zaključku so bili po-

Mali Murkov Tonček iz Trnovc niti ni slutil ...

Dne 27. marca 1954 je nesreča 6 do 7-letnega Antona močno pretresla družino Murko iz Trnovc pri Selah iz vzbudila med ljudstvom naidolžbe sočutje. Tega popoldneva se je mali Anton igral pri peči s kotlom. Prišlo je do eksplozije. Dečku je priletel v glavo nad desnimi obrvmi 13-milimetrski drobec železa (kot del žebila ali zakovice) in mu poškodoval lobanjo in desno polovico mozgan. Prepeh je bil takoj v ptujsko bolnišnico, kjer je prihodnje jutro podlegel poškodbam.

Obdukcijška komisija je ugotovila, da je imel mali Anton Murko nad desnimi obrvmi prebito lobanjo. 13 mm dolga kovinski delec mu je napravil za mezinac širok kanal v mozgane. Kljub takojšnji zdravniški intervenciji njegovega življenja ni bilo več mogoče rešiti ravno zaradi te smrtonosne poškodbe.

Kakor se govori, je moral deček najti neke puškin izstrelek, ki ga je vrgel v peč pod kotel in da je pri tem prišlo do usodne eksplozije, ki je zahtevala mlado življenje. Neopisna prizadetost Murkovih zaradi tako tragične izgube ljubljene sinčka nikakor ne sme ostati zastonj, temveč kot dragoceno opozorilo, vsem staršem, naj varujejo svoje otroke pred vsem, kar bi utegnilo imeti za posledice prerano smrt.

Uprava

Proučujemo V večji meri razmere mladoletnikov - kriminalcev

List »Tedenska tribuna« je razpisal anketo o vzrokih mladinskega kriminala. Na njo so v prvi vrsti odgovorili sodniki, pravniki in vzgojitelji. V svojih člankih razpravljajo o okoliščinah, ki pripeljejo mladoletnike v kriminal. Na otroke negativno vplivajo slabi vzgledi staršev, ki so podvrženi alkoholizmu, na eni strani razmetavajo denar, na drugi pa trpe veliko pomanjkanje, se pretepajo, kradejo in nemoralno živijo. Nekateri starši pa so zelo delavni in skrbni. Zaradi prepoznavnosti pa se premalo posvečajo svojim otrokom, ki postanejo večkrat težka žrtev slabe družbe. Odrasli s svojo nemoralno in nepoštenostjo zelo kvarno vplivajo na mladoletnika. Včasih so neugodne materialne razmere v družinah krivce za otrokov padec v krimi-

nal. Na vasi je najti več takšnih primerov. Nedavno so takšen primer iz neke vasi nižje Ptuja obravnavali na Okrožnem sodišču v Mariboru.

Pred sodiščem se je zagovarjal neki 16-letni mladinec, ki je ukradel vrečo krompirja v skladišču KDZ in ga nato prodal v trgovini v sosednji vasi. Fant izhaja iz kočarske družine. Številna družina, ki šteje 8 otrok, se je zmeraj težko preživljala na krpi zemlje. Otroci so bili strgani, bosi in podhranjeni. Nikdar niso uživali otroškega veselja. Povsod so se čutili zapostavljeni in se tudi izogibali ljudi, ker so se jih bali. Otrok, ki je ukradel krompir je drugi po starosti. Zanimivi so njegovi učni uspehi v osnovni šoli. Prve razrede je dobro izdeloval, nato pa je postal zelo slab učenec. Če se nekoliko poglobimo v družinske razmere, lahko razumemo, zakaj se je učenec poslabšal. Oče je hodil na dno, mati pa je garala doma. Razumljivo je, da so pritegnili otroke tudi k takšnemu delu, za katerega še niso bili dovolj sposobni. Največje breme je padlo na najstarejšega otroka. Ko je ta izstopil iz šole in se šel nekam učiti, je prišel na vrsto drugi sin. Zanj ni bilo več prostega časa doma. Otroci iz bolj urejenih družin so se lepo dalje razvijali, telesno in duševno. On pa je začel propadati. Ker so ga sošolci zaničevali, jih je zasovražil. Ni mu šlo v glavo, da si lahko nekateri privoščijo toliko dobrin, drugi pa nič.

Tudi v njegovi vasi so ustanovili kmečko delovno zadrugo. Mali ljudje so se nadejali, da so sedaj napočili novi časi. Res je, navidezno so postali vsi vaščani-zadružniki z enakimi pravicami in dolžnostmi. Toda v zadrugo niso šli vsi z družnim ciljem, ampak z namenom, da bi se znebili davkov, da bi lažje gospodarili z družbenimi sredstvi in se okoriščali s tujim delom. Kočarjem se ni dosti boljše godilo. Sicer so močno napredovali, vendar so imeli bogatejši kmetje vplivno besedo, zavzeli so vodilna mesta, se izognili najtežjim delom, prevečano gospodarili z družnim premoženjem in svojimi osebnimi ohliscami, ki so predstavljale kar cele kmetije. Naš kočar s številnimi otroci pa je moral še nadalje garati, ker ni prejel zasluženega deleža od zadruge. Tudi ni bilo dosti kaj deliti, ker se proizvodnja ni mogla dvigniti zaradi sabotaže in špekulacije bogatejših kmetov, ki so se vključili v zadrugo.

Drugi kočarjev sin se je začel razvijati v odraslega mladika. Hotel bi se uveljaviti, a ga je ovirala revščina in zapostavljanje. Njegovi sovrstniki, ki so imeli več denarja, so si lahko privoščili lepo razvedrilo. Zadruga je organizirala tudi ekskurzijo v Zagreb na vselejemo. Tudi on bi rad šel, a je imel premale denarja in mu je bilo tudi nerodno zaradi slabe obleke. Dvomil je tudi, če se bo dobro počutil v večji družbi, zato se je odločil, da raje ostane doma. Ko so se drugi dobro imeli v Zagrebu, je naletel na vasi na neke pokvarjenice, ki so ga nagovorili, naj pomaga vdrti v zadrugo skladišče, kjer je spravljen krompir. Skladiščna vrata so hitro popustila. Vlomilci so naložili krompir na traktorsko prikolico. Zase je obdržal eno vrečo krompirja, ki ga je takoj prodal v sosednji vasi v trgovini. Denarja ni zapravil, ampak si je kupil eno srajco. Toda tatvina je bila kmalu odkrita. Tatitche so položili v večji družbi, zato se je postavil pred sodišče.

Da bi moglo sodišče izreči čim bolj pravično sodbo, je podrobneje proučilo njegove družinske razmere kakor tudi njegovo duševnost. Sodišče je prišlo do zaključka, da je obtoženec žrtev negativne okolice in protisocialističnih elementov, zato ga je obsodilo le pogojno.

Mladinskega kriminala pa seveda ne bo moglo učinkovito omejevati le sodstvo. Starši, šolniki in družbene organizacije se bodo morale v večji meri prizadevati odstranjevati čimtelje, ki povzročajo zablode mladoletnikov. Če bodo spoznali prave vzroke, zakaj se je eden ali drugi mladinec pokvaril, bodo lahko marsikakega mladina z ustreznimi ukrepi tudi popravili.

Kdo je kriv Petkove smrti?

Dne 15. novembra 1953 je prišlo v gostilni Žerak v Hajdošah od pretepa, v katerem je bil ubit Franc Petek iz Slovenje vasi.

V ponedeljek, 30. marca 1954, je senca na zatožni klopi pred okrajnim sodiščem v Ptuj 15 obtožencev (1919—1935) iz Gerčje vasi (Kajzersberger Alojz, Kolarič Ignac, Metličar Avgust, Metličar Stanko, Nahberger Jože, Nahberger Stanko, Kajzersberger Ivan), iz Slovenje vasi (Petek Ivan, Matjašič Franc, Murko Ignac, Mlakar Anton, Zunko Martin in Matjašič Vlado), iz Hajdoš (Vidovič Milan) in iz Skorbe (Vogrinc Ivan), ki jim očita obtožnica, da so sodelovali v tem pretepu in z nevarnim orodjem (lato, sekira, kojom, teležnikom) ogrožali v pretepu življenje drugih.

V tem primeru je doslej ostalo tajno, česar tudi tekom preiskave ni bilo mogoče razkriti, kdo je udaril Franca Petka z nekim topim predmetom po glavi, da je drugo jutro v ptujski bolnišnici zaradi dveh prelomov kosti in notranjih poškodb na možganih z obilno krvavitvijo v mehk h mrenah ter krvavitvijo med trdo opno in možgani podlegel poškodbam.

Tudi zaslišanje pri 30. marca 1954, ki bi naj pomagalo zadevo bistveno razjasniti, ni doprineslo temu, da bi se dalo z gotovostjo razsoditi, kdo je kriv Petkove smrti.

Vprašanje je, ali bo ostal ta primer za vedno nerazjasnjen ali pa bo to prinesel čas kot v številnih podobnih primerih, kjer je končno prišlo do razčiščenja zadeve in tudi do pravičnega sodbe.

I. jugoslovanska razstava vin v Ljubljani

od 24. 4. do 2. 5. 1954

Samo nekaj tednov je še do vinske razstave, ko bo v spomladanskem razpoloženju zaživela Ljubljana v znamenju razstave najzlahnejšega pridelka našega kmetijstva »vina« z geslom »Vino, zdravje, prijateljstvo«.

Razstava bo nudila obiskovalcem preko 400 vzorcev najrazličnejših vin iz cele države v poskušnji v dvorani Slov. filharmonije. Na tem strokovnem delu razstave bo prikazano v grafikonih in slikah sedanje stanje in perspektiva vinogradništva v Jugoslaviji; obenem pa tudi preteklost z zgodovinskimi predmeti iz muzejev, trsn izbor za Stajarsko pred 100 leti z dobro ohranjenimi, krasnimi slikami grozdja (last Inštituta za vinarstvo v Mariboru) itd. Zbrana bo vinarska literatura — domača kakor tudi inozemska, kolikor se nanaša na jugoslovansko vinogradniško področje. Številne pokrajinske vinogradniške slike bodo dvignile pestrost razstave.

Na Trgu revolucije pred palačo Slov. filharmonije bodo v komercialne svrhe razstavljala v lastnih paviljonih svoja vina in druge proizvode vina in grozdja kakor tudi vinogradniške in kletarske stroje, zaščitna sredstva, umetna gnojila in druge potrebščine, izvozna in uvozna podjetja, trgovska podjetja z vinom in večji producenti socialističnega sektorja.

Za razstavo se zanima tudi inozemstvo; prijavljeno je že lepo število inozemskih gostov, vinarskih strokovnjakov iz svetovnoznanih zavodov in institutov in strokovnjakov inozemske vinske trgovine.

Kot posebna prireditev v teku razstave bo 25. aprila »komercialni dan«, ko bodo obravnavali probleme domače in izvozne trgovine z vinom, ter 30. aprila

la »dan obnove«, oziroma kongres vinogradnikov, kjer se bodo obravnavali problemi obnove vinogradov.

Obširne priprave za celotno prireditev vinske razstave so že v takem stadiju, da smemo računati, da bo ta razstava na strokovni višini.

Zato prireditelji opravičeno pričakujejo, da bo zanimanje za razstavo splošno pri vseh, ki se jih razstava tiče — pri producentih, posrednikih in konzumentih, kar največja.

I. Z.

Zakaj tako?

O izkušnji z nekim uslužbenecem carinarne v Mariboru, ki jo je doživel, kot pravi, Ernest Svenšek iz Kungote pri Ptuj (mogoče še kdo drugi) od nedavnem vračanju z obiska v Avstriji, je vsakogar potrebno par besedi, ker gre za to, da se podobni primeri izkoreninijo iz prakse naših carinskih uslužbenecv.

Imenovani Svenšek si je pripeljal iz Avstrije z obiska pri bratu kot darilo rabljen radio in dvokolo. Do mariborske carinarne je šlo vse v redu, šele tam so nastopile težave. Svenšek ni imel s seboj uradno potrjenega dokumenta, da mu je ta predmeta resnično poklonil brat. Nek uslužbenec carinarne mu je potem svetoval, naj poskrbi, da se bo ponovno pripeljal v Avstrijo, vzel radio in kolo s seboj in se potem vrnil s potrdilom starejšega datuma kot glasi vstopno dovoljenje, da gre res za bratovo darilo. Svenšek je odšel domov in ubral pravilno pot. Zaprošil je v Beogradu pristojno zvezno carinsko upravo za carine prost uvoz dveh daril, poskrbel pa si je tudi od brata iz Avstrije zahtevano potrdilo. Z obema

dokumentoma je odšel zopet v urad mariborske carinarne, kjer so mu upoštevali predložene dokumente samo glede kolesa, glede aparata pa mu je nekdo rekel, da o njem tam odločajo, pač pa da mu vseno svetuje, naj se odpelje k bratu in prinese potrdilo starejšega datuma kot je vstopno dovoljenje. Tak postopek in taki nasveti so se seveda zdeli Svenšku nemogoči, saj je nabava potrdil mnogo enostavnejša in lažja kot pa ponovno potovanje v inozemstvo in nazaj zaradi gola formalizma. O zadevi se je Svenšek pozanimal pri pristojnih organih oblasti, ki so mu svetovali najenostavnejšo in najcenejšo pot do zadržanih daril, sicer bi lahko ob takim postopku Svenškova pravica do radioaparata »zastarala«.

Gasilci, samo malo potrpljenja!

Naprošamo naše bralce, da potrpijo glede članka o občinem zboru Okrajne gasilske zveze, ki je bil 4. aprila t. l. v dvorani gradbenega podjetja »Drava« in je bil zelo zanimiv, od prihodnje številke. V tej številki nam je ostalo za ta članek žal premalo prostora.

Op. ured.

Ptujski stanovalci, pozor!

Gotovo ste v zadnji številki »Ptujškega tednika« sami ugotovili, da gre za neljubo pomoto pri datumu v obvestilu Uprave stanovanjske skupnosti. Pritožbe zoper morebitno nepravilno kategorizacijo je potrebno vložiti do 30. aprila 1954, ne pa, kot je pomotoma navedeno, do 30. marca 1954.

Uprava

KMETOVALCI!

Setev je pred vami! Posadite v tem letu samo priznane seme bučnic in sončnic, ki ga daje na razpolago vsem zadrugam

TOVARNA OLJA v Slov. Bistrici

IZOD „Stane Petrovič“ iz Hajdine je gostovalo v Gorišnici

V nedeljo 4. aprila je prvič v Gorišnici gostovalo IZOD „Stane Petrovič“ iz Hajdine z Nušičevimi komedijami „Doktor“. Igra se režirala naša znana odrska sodelavka tov. Manca Terbut, ki se je začela udeleževati na odrskem področju v Gorišnici in sodelovala, skoraj bi rekli, pri vseh igrah v glavni vlogi. Po odhodu iz Gorišnice ni opustila igranja, temveč prenaša svoje izkušnje na druge igralce in je kot režiser jezikovno, stilno in igralsko dobro izvežbala mlade igralce.

Ni moj namen analizirati vloge vsakega posameznega igralca. Pripomnil bi samo to, da so mnogi igralci pokazali, da imajo precej igralske zbilice, da znajo pravilno in nepriljudno podat na odru osebo z lastnostmi, ki jih posamezna vloga zahteva od vsakega igralca. Pripomniti moram tudi to, da je večina igralcev začetnikov, ki pa so bili na odru dovolj spretni, da so se dobro zvladali v svojo vlogo in jo na splošno zadovoljstvo občinstva lepo speljali. Dokaz temu je bil

spontan in močan aplavz po vsakem dejanju. Če izvemem režiserja v vlogi žene Mare, bi rekli, da je bil Života (Ošlovnik Julij) osrednja oseba v vsem dogajanju, ki je bil mestoma igralsko, mimično in kreacijsko zelo privlačen in je očeta, dasi mlad človek, dobro podal. Pri starejših vlogah moti predvsem govorni organ, ki ga pa mlad človek ne more tako podati, da je harmonično povezan z vsebino same igre. Prav originalni s svojim brbljavim nastopom sta bili Protička (Megličar Stanka) in Spasovka (Klemenčič Darinka), ki sta želi s svojim nepriljudnim nastopom salve smeha gledalcev.

H koncu bi pripomnil še to, da so Hajdinčani zapustili v Gorišnici najboljši vtis in sem prepričan, da so povsod uspeli, kjer koli so gostovali, in še bodo. Vsem ostalim igralskim sekcijam pa naj bodo v dokaz, da se da z vztrajnim delom in dobro voljo napraviti marsikaj dobrega in koristnega za dvig kulturne ravni našega podeželskega človeka. Stane Stančič

KONCERT PIONIRSKEGA ZBORA IZ GOR. RADGONE

V soboto, dne 10. t. m. nas bo obiskal pionirski pevski zbor nižje gimnazije iz Gornje Radgone.

Zbor, ki šteje nad 90 pevcev, bo imel v Ptuj dva koncerta in sicer v soboto ob 20. uri za odrasle in v nedeljo dopoldne ob 10.15 za mladino. Oba koncerta bosta v gledališču.

Radgonski pionirski pevski zbor vodi ravnatelj nižje gimnazije v Radgoni, pesnik Manko Golar. Zbor je znan po svojem lepem petju širom naše republike, saj ga imamo priložnost pogostokrat slišati po radiu. Pred kratkim je imel dva uspešna koncerta v Čakovcu.

Tudi mi Ptujčani se bomo našim mladim pevcom najlepše oddolžili z lepim obiskom.

JG.

ČLANI »PARTIZANA«

Članek vaše propagandistke tov. B. K. pri najboljši volji ni mogel biti objavljen v tej številki, zato vas naprošamo za potrpljenje do prihodnje številke, ko bo nekaj mesta tudi zanj.

Rojstva v Ptuj

Brodnjak Katarina, Hajdoše — Marijo; Milnar Jera, Maribor, Livada 2 — Dušana; Ferdec Rozalija, Grajena 4 — Zvonka; Arbeiter Ivana, Lancova vas — Marijo; Velikonja Ljudmila, Stranjske Makole — Ljudmilo; Ber Elizabeta, Rogoznica 5 — Jožico; Belšak Franciška, Janški vrh 44 — Viljema; Gornjec Marija, Rotman 24 — Rozalijo; Majcen Klotilda, Kidričevo 62 — Bojana; Čuček Marija, Vito-marci 18 — Slavka; Turk Angela, Kungota — Angelo; Rižner Neža, Sobotinci 32 — Marijo; Draškovič Marija, Kidričevo — Vetko; Lah Marija, Velika Nedelja 27 — Franca; Klemenčič Cecilija, Bučevci — Rudolfa.

Poroke v Ptuj

Polajžer Stanislav, Budina 20, in Leskovar Marija, Ptuj, Ormoška 18; Holadea Srečko, Ptuj, Cankerjeva, in Kuzmanič Anđelka, Ptuj, Muršičeva ul. 20; Planjšek Roman, Ptuj, Prešernova 7, in Arnuš Terezija, Ptuj, Aškerčeva 10; Ostrončič Franc, Kidričevo, in Horvat Justina, Ptuj, Ljutomerska 7.

Smrti v Ptuj

Rabič Franciška, 1915, Jesenice; Kovačič Peter, 1907, Lačava 21; Kranjc Rudolf, 1913, Ptuj, Prešernova 8; Kajzovar Mirolava, 1953, Breg 28; Pulko Janez, 1953, Zetale; Petrovič Franciška, 1953, Kidričevo; Murko Anton, 1946 Trnovec; Rukelj Ivan, 1904, Cvetlin 36; Veršič Ana, 1884, Grajena.

Okrajno gledališče Ptuj

Objava: Zaradi obolenosti v gledališkem ansamblu, odpadejo do nadaljnjega vse predstave v Okrajnem gledališču Ptuj. — Uprava.

Šah

Brzopotezni turnir SD Ptuj za mesec april bo 13. aprila ob 19. uri. V mesecu maju so se igralci brzoturnirja razvili tako: 1. Zunc 10 točk, 2. Bohak 8,5, 3. Mlakar 7,5, 4. Drogenič 7, 4. do 6. Rudolf in Berden po 6, 7. Mavrič E. 5,5, 8. Mavrič F. 4, 9.—10. Vrič I. in Ivanuška po 3,5, 11. Vrič T. 2,5 in 12. Emeršič 2 točke.

Letni občni zbor

organizacije Rdečega križa mesta Ptuj bo v sredo, dne 14. aprila 1954, ob 19.30 (pol 8. uri zvečer) v

sindikalni dvorani železničarjev na Ormoški cesti.

Vsi člani RK in prijatelji organizacije RK vabljene, da se običnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Mestni odbor RK Ptuj.

Objava

Na podlagi uredbe o varstvu javnih cest (Ur. list LRS št. 41/53) opozarjamo vse občestne lastnike zemljišč, da ne smejo orati bliže kot 1 m do cestne meje vzporedno ob cesti, pravokotno na cesti pa ne bliže kot štiri metre. Ob oranju se prepoveduje obračanje pluga z vprego ali traktorjem na cesti in cestnem zemljišču.

Postavljati ograje bliže kot 3 metre od cestne meje se prepoveduje brez predhodnega odobrenja nadležnega cestnega upravnega organa, ravno tako se ne morejo postavljati bliže kot 3 m ob cesti telegrafski in podobni drogovi.

Kršitelje bodo kaznovali na podlagi kazenske določbe 25. čl. z denarno kaznijo do 5000 din. Smrt fašizmu — svoboda narodui

OLO Ptuj

Uprava za ceste

MESTNI KINO PTUJ

9.—12. aprila: am barvni film: »DIVJI SEVER« tednik: »V soncu višine«

13.—15. aprila: ameriški film: »TAJNI TOVOR« tednik: »29. november 1943«

16.—19. aprila: šved. film: »DOBRI VOJAK BUM« tednik: »Indijski kmet«

20.—22. aprila: amer. film: »NA NEBU NI CEST« tednik: »Rešilne kapljice«

23.—26. aprila: am barvni film: »PROTI VSEM ZASTAVAM« tednik: »Zeleno zlato«

27.—29. aprila: francoski film: »GOSPOD HULOT NA POČITNICAH« tednik: »Smučanje«

30. 4.—3. 5.: italij. film: »KAKO SEM ODKRIL AMERIKO« tednik: »Sladkovodni ribič«

Ptujski RK pred letnim občnim zborom

Kakor vsako leto bo tudi letos organizacija Rdečega križa mesta Ptuj na letnem občnem zboru v sredo, dne 14. aprila 1954, ob 19.30 (pol 8. uri zvečer) v sindikalni dvorani železničarjev na Ormoški cesti polagala obračun dela v minulem poslovnem letu.

Dosedanje delo RK v Ptuj je bilo plodonosno. Število članstva se je v zadnjih letih dvignilo od 400 na 3000 članov ter se je ta organizacija uvrstila v vrsto najmočnejših množičnih organizacij v Ptuj.

Tudi na zdravstveno-prosvetnem polju je RK prispeval svoj delež. Organiziral je nadaljevalni zdravstveni tečaj ženske mladine ter v 4 odd. zajel večino mladink letnika 1953 in 1954 šolskega okoliša Ptuj in Breg. Dobro je uspela tudi akcija pridobivanja prostovoljnih krvodajalcev, saj se je pri tej prvi akciji v Ptuj prijavilo 439 prostovoljnih krvodajalcev in oddalo 101,7 litrov krvi. V obmorska okrevališča je na stroške RK bilo v letu 1953 poslanih 9 okrevanja potrebnih otrok iz področja mesta Ptuj. Pa tudi higijenske koticke podmladka RK na šoli Ptuj in Breg je opremil s potrebnimi pripomočki.

MO RK Ptuj je v nabiralni akciji zbral 200 raznih knjig in jih podaril bolnici za tuberkuloze v Ormožu za tamkajšnje oskrbovance-bolnike.

MO RK je skrbel tudi za sta-

rostno onemogle in socialno šibke otroke ter jim pomagal z obleko, perilom, obutvijo, kurivom in raznimi živili.

To je samo del človekoljubnega dela RK v minulem poslovnem letu. Poleg tega pa je MO RK Ptuj izvršil še razne druge naloge kot popis vojnih invalidov in pogrešanih iz druge svetovne vojne, sodeloval je pri raznih posvetovanjih in konferencah za socialno zaščito itd.

Vse te akcije RK je prebivalstvo mesta Ptuj vedno rado podpiralo in s tem dokazalo svoj

človekoljubni čut do sočloveka. Prepričani smo, da bodo tudi v bodoče ostali naklonjeni RK in se vpisali v članstvo RK tudi tisti, ki so do danes odklanjali pristop v organizacijo RK, čeprav bo letna članarina v letošnjem letu znašala 60.— din.

Ob 10. obletnici ustanovitve Rdečega križa Slovenije, ki jo slavimo letos, bodo naloge naše človekoljubne organizacije še večje in prepričani smo, da bodo Ptujčani in Ptujčanke v bodoče še bolj podprle vse akcije RK.

A. K.

SPORT

Pred pričetkom nogometnega prvenstva

Le nekaj dni nas še loči od prvih tekem mladinskega dela nogometnega prvenstva. Iz ptujskega okraja tekmujejo kar dve enajstori. Drava iz Ptuj in Aluminij iz Kidričevega. Pa poglejmo kakšne izgleda imata moštvi za nadaljnje tekmovalne.

Ptujska Drava bo močno okrnjena, saj jo bodo zapustili kar štirje igralci, ki morajo odslužiti vojaški rok. Sicer je res, da se bo moštvo okrepilo z nekaterimi novimi igralci, ki že lahko nastopajo na prvenstvenih tekmah toda sodeč pa prijateljskih tekmah, ki jih je moštvo doslej igralo lahko sklepamo, da novi igralci še niso vigrani. To pomanjkljivost bo nujno potrebno odpraviti, da bomo lahko upali na na-

daljnje uspešno tekmovalje v ligi.

Pri Aluminiju pa je nekoliko drugače. Že lani je moštvo močno popustilo, kar se kaže tudi v uspehu, čeprav je moštvo dalo nekaj lepih iger in je pokazalo, da zna igrati. Toda kriza se vleče skozi vso zimo in tudi letos moštvo še ni pokazalo, da si je opomoglo. Toda kljub temu smo prepričani, da nas Aluminij ne bo razočaral.

V primeru, da bo v prihodnji sezoni enotna slovenska liga, za kar so vedno močnejši glasovi, bo prišlo v to ligo le pet najboljših iz vsake skupine. Prav to dejstvo je za naš ptujski nogomet toliko važnejše, ker stanje na lestvici ni preveč zavirljivo. Zeleni bi, da bi se obe naši enajstori plasirali v to eventualno ligo.

-k.

Kmetijska gospodarstva!

Kmetovalci!

Povečajte dohodek vašega gospodarstva! To boste lahko dosegli s povečanjem pridelovanja oljare. Zato izkoristite vsak košček zemlje in zasadite semena bučnic in sončnice.

TOVARNA OLJA - Slov. Bistrica

IZ ZGODOVINE PTUJSKEGA OKRAJA

Jože Maučec:

Naši kraji pod rimsko oblastjo

(Nadaljevanje in konec)

Ob koncu 2. stoletja so nastopili za Poetovio nemirni časi. Notranje razprtje v rimski državi in borbe vojaških cesarjev so povzročale krstarenje velikih armad po cesti, ki je vezala preko Ptuj vzhod in zahod. Barbarski sosedje so zmeraj oblaščene trkali Rimcu na vrata, pritiskajoč čez Donavo na ozemlje rimske države. V tistih časih je imel Poetovio večkrat vojaške čete za neljube goste in njegov okoliš je iznova postal vojno ozemlje.

V 3. stoletju srečamo v Poetovio zopet začasno rimsko posadko. To je važno zaradi tega, ker je zgradila največji in še danes najbolj ohranjen tempelj svetlobnemu bogu Mitri. Nekaj desetletij pozneje je videla ptujska okolica rimskega vladarja Konstantina Velikega, ki je bil boji leta 314 pri Vinkovcih s tekmečem Licinijem iz Ptuj je poteval po že omenjeni vojaški cesti v Italijo. Tudi čete njegovega sina Kanstancija so

krvavele na Ptujskem polju v bitki z Magnencijem. In še ni bilo konca: v juniju leta 388 si je v bitki na Ptujskem polju priboril cesar Teodozij zmago s pomočjo Hunov in Alanov proti Maximu ter si odprl pot v Italijo.

Po 400-letnem rimskem vladanju je legla za ljuskega preselejevanja na Ptuj tema Vse, kar vemo o nadaljnji usodi rimske kolonije, imamo od izkopanin. Le-te pričajo, da je postal Ptuj na meji med 4. in 5. stoletjem žrtev gotskega napada. Zmagovito gotsko plemo je nekaj časa celo prebivalo na razvalinah Poetovio. Verjetno je, da tudi hunski kralj Atila ni docela porušil Ptuj, saj je bila morda njega zahodnorimskega vladarja Romula Augustula ki so ga Germani po zasedbi Rima vrgli s prestola leta 476. Ptujčanka Tako je Poetovio preživel viharje ljudskega preseljevanja in prišel v 6. stoletju v last novemu dondarju — Slovanom.

Rimska mesta so bila središča

civilizacije, pa tudi romantizacije, katero so močno pospeševali italjski trgovci, rokodelci in vojni veterani. Celotna rimska uprava je dajala mestom odlično prednost napram deželi. Mesta so se na ta način kmalu poromanjila, veliko počasneje pa je šla romanizacija na deželi, ker se kmetsko ljudstvo povsod bolj trdno drži svoje starine in ker po deželi ni bilo toliko rimskih doseljencev. Rimljani so podjarmljenim ljudstvom pustili njihove običaje, glavno jim je bilo, da je ljudstvo priznavalo rimsko oblast, plačevalo davke in dajalo vojake, v drugih rečeh so mu pustili svobodo. Skoraj vsako mesto je imelo lepo tlakovane ceste, vodovod, tudi Poetovio, ter kanale za odvajanje slabe vode. Večja mesta so imela prostrane trge, amfiteatre, svetlišča in javna kopališča. Hiše so bile zgrajene iz kamena in opeke ter so bile okrašene z mozaikom, s kipi in slikami po stenah.

Napredujoča romanizacija se odraža tudi na spomenikih. Nekateri domačini so v rimski državni službi dosegli visoke časti in prišli daleč po svetu. Tako na primer je Ptujčan Marcus Aurelius Lucilius služil najprej

v Rimu kot vitez (eques singularis), potem je bil stotnik v raznih legijah po Italiji, v Panoniji in v Egiptu. Celjan Titus Varus Clemens je pod Antohinom Pijem poveljeval drugi kohorti macedonskih Galov, pozneje je bil namestnik v Siciliji, Luzitani in v Mavretaniji ter tajnik pri cesarju Marku Avreliju.

Spoj domaćega ilirsko-keltskega in rimskega življa se je odrazil tudi v verstvu. Rimljani so po svoji navadi domačo božanstva osvojeno zemlje pustili, vendar so se ta časoma porimljani oziroma so se rimska božanstva prilagodila dotičnemu ljudstvu. Rimski glavni bog Jupiter je bil zaščitnik rimske države; ta njegov atribut kažejo tudi panonski spomeniki, na katerih se Jupiter večkrat omenja kot hranitelj in pomočnik države ali kot branitelj proti napadom sovražnih barbarov, ki so ogrožali naše kraje. Taki votivni spomeniki so se našli v Celju, Konjicah, v Ptuj in drugod po Panoniji. Predvsem pomemben je pa kult perzijskega boga svetlobe — Mitre. Doslej so izkopali na teritoriju Poetovio tri mitreje, dva v Spodnji Hajdini, enega na Zgornjem Bregu; četrti je bil blizu muzeja, peti pa pri Vurbergu. Od teh mitrejev sta prvi, hajdinski, in 3. na Zgor-

njem Bregu, prav dobro ohranjeni, drugi hajdinski pa slabši. O mitreju pri muzeju in pri Vurbergu vemo le iz napisov.

Ta vera se je razširila iz Perzije. Pripadniki so jo v rimsko državo vojski, trgovci in sužnji. Ti so bili njeni najgorejši pripadniki in razširjevalci. Kajti Mitras je bil bog nizkih in reptnih, dobrotnik človeštva in najvišji zavetnik resnice. V njegovem občestvu ni bilo razlike stanu in rodu: bdi suženj, bdi svobodnjak, vsi so bili bratje. V tem tiči vzrok, da se je tako najširši slojem ustrezajoče verstvo v mogočnem poletu razširilo po vesoljni rimski državi ter da je bilo krščanstvu močan in nevaren tekmeček ki se je v tem času tudi širilo v rimski državi.

Mitrovi verski obredi so se vršili v prirodnih votlinah ali v špilastih obokanih podmolkih, ki so bili vsaj deloma pod zemljo. Podobe in nanisi ki jih imamo tudi v ptujskih mitrejah nam razlagajo da je bil Mitras bog svetlobe. Rodil se je iz skale ter je moral kot poslanec najvišjega boga iztrčiti svoje poslanstvo na zemlji. Njegov najodličnejši čin je bil zakon svetovnega bivola, iz katerega trupla se porodi nov svet rastlinstva in živalstva. Nemara tudi človek. Že v 3. stoletju pa se je začel boj med kr-

ščanstvom in mitrovim verstvom, in ko je v 4. stoletju zmagalo krščanstvo s pomočjo državnih oblasti, se je obrnila sovražnost kristjanov proti Mitrovemu kultu. Razdejali so mitreje, razbili oltarne podobe in preganiali Mitrove vernike.

Krščanska vera se je začela širiti po Panoniji verjetno šele v 3. stoletju. Pismenih virov o širjenju krščanstva v Poetovio v 3. in 4. stoletju imamo zelo malo, nekoliko več pa je izkopanih o krščanstvu starega Poetovio. Tako imamo doslej sledove sta. rokrščanskih cerkva na Hajdini, na Zgornjem Bregu, na panoramskem in grajskem bregu in v bližini proštijeke cerkve ter več našdenih napisov, svetnikov, starokrščanskih skulptur, ki jih sedaj čuva ptujski muzej, nekaj pa jih je na žalost last dunajskega muzeja. V tem času je v Poetovio bil tudi sedež škofije.

To bi bil kratek pregled zgodovine Ptuj v starem veku. Naj omenim ob tej priložnosti nekatere moške ki so največ pripomogli s svojim sistematičnim raziskovanjem, da nam je Ptuj v starem veku dobro poznan. To so: akademik Abrahim prof. Šmid, prof. Ferk Simon Povodan, Ferdo Rašp, notar Skrabar, prof. Korošec, prof. Klemenčič in še več drugih.

Ugoden občutek

čistosti in svežosti daie
samo nega s „SOLEA“
proizvodi

TOVARNE „ZLATOROG“, MAR. BOR

Studente našim bratcem Dobra antena - dober sprejem

Po vojni se je na svetu zelo povečalo število radijskih sprejemnikov. Zlasti prihaja to v poštev pri nas, kjer smo šele po vojni dobili prve tovarne radijskega materiala in aparatov. Pri nas izdelujejo vsako leto nekaj vrst radijskih sprejemnikov in med kupci se vse česte pojavljajo mnenja, da ti sprejemniki ne rabijo anten. Dovolj je kos žice in radijski aparat deluje s polno zmogljivostjo. To pa ni točno, ker radijski aparat deluje z dobro anteno veliko bolje.

Zakaj je antena sploh potrebna? Najprej jo srečamo pri oddajniku. Radijske postaje pošiljajo v eter preko anten radijske valove, ki so električni tokovi visoke frekvence, sprejemniki v elektromagnetsko valovanje. To valovanje se širi od oddajnikove antene v prostor na vse strani. Poleg prostorskih valov pa imamo še površinske valove. Radijski valovi se širijo s hitrostjo 300.000 km v sekundi, kar pomeni, da pride val okrog ekvatorja v eni sekundi 7 in pol krat.

Da se radijski valovi ne razširjajo v vsemirje jim onemogoča posebna zračna plast, ki sega v višino 300 km. Sestavlja jo več plasti ioniziranih plinov. Od ionosfere se radijski valovi razen ultrakratkih valov odbi-

jajo na zemeljsko površino. Tak odtisbi in površinski radijski valovi napolnjujejo ves prostor, ki nas obdaja. Polna jih je soba, vendar človek s prostim ušesom ne sliši ničesar, kar prihaja na ti valovi s seboj iz radiododajne postaje.

Potreben je sprejemnik in pa še »nekaj«, kar loči glasbo in govor od radijskih valov. Ta »nekaj« je antena. Ona radijske valove vlovi in spremeni v tok visoke frekvence.

Ker smo spoznali važnost antene, jo je treba zgraditi. Kakšna naj bo, da bo res dobra?

1) Biti mora čim višje v zraku, da se v njej inducira čim večja napetost.

2) Jakost valov je večja na prostem kakor v hiši, zato je zunanja antena boljše od notranje. Železni predmeti in armiran beton ovirajo radijske valove.

3) Nad hišami in mestni se dviga »megla motenj«, ki jo povzročajo najrazličnejši električni aparati in motorji. Te motnje se slišijo kot šum in prasketanje v sprejemnikih. Zato mora biti antena 2 ali 3 metre oddaljena od sten in streh, ker tam motenj več ni.

Če boste zgradili anteno po teh načelih, boste s svojim sprejemnikom mnogo bolj zadovoljni.

Jože Fridl

To in ono o zadružništvu v ptujskem okraju

V ptujskem okraju je v letu 1953 obstajalo in delovalo 44 kmetijskih zadrug, ki so vključevale 9704 kmetijskih gospodarstev in 9241 moških in 2749 ženskih članov. Zadrugniki so vpisali skupno 4.109.536 dinarjev deležev, vplačali pa 3.389.532 din.

Kmetijske zadruge zaposlujejo 241 delavcev in 67 uslužbencev predvsem v svojih obratih. Imajo 431 ha zemlje, ter redijo 111 krav in 84 bikov. Posedujejo 19 traktorjev, 59 elektromotorjev, 4 tovorne avtomobile, 24 traktorskih priko-

lic, 18 traktorskih plugov, 15 trosilcev umetnih gnojil, 36 sejalnikov, 33 kosilnic, 3 samovnežne žetvene stroje, 37 izruvalnikov za krompir, 23 trijerjev, 7 selektorjev, 19 motornih škroplilnic, 72 trsnih škroplilnic ter 18 motornih mlatic.

Nekaj kmetijskih zadrug je tekom preteklega leta zašlo po malomarnosti in nepoštenju poslovođij trgovskih odsekov v takšne težave, da je bila uvedena prisilna uprava, trgovski odseki pa po zaseženju poslovalnic ukonjeni.

Se o športni loteriji

V prejšnji številki smo objavili, da so že prišle srečke športne loterije v Ptuj. Danes pa vas seznanjamo s planom dobikov te loterije. Ti so:

- 1 premija za 500.000 din,
- 1 premija za 300.000 din,
- 1 premija za 200.000 din,
- 10 premij — potovanje na svetovni nogometni šampionat v Švici 1.500.000 din,
- 2 premiji po 100.000 din,
- 6 dobikov po 50.000 din,
- 50 dobikov po 20.000 din,
- 100 dobikov po 10.000 din,
- 100 dobikov po 5000 din,
- 1000 dobikov po 2000 din,
- 1000 dobikov po 1000 din,
- 10.000 dobikov po 500 din,
- 10.000 dobikov po 300 din,
- 10.000 dobikov po 200 din,
- 10.000 vstopnic za nogometno tekmo Jugoslavija—Anglija,
- 200.000 dobikov po 50 din,
- ali skupaj 242.271 dobikov v skupni vrednosti 30.000.000 din.

Na 100 srečk je zagotovljenih 2000 dinarjev v gotovini in ena vstopnica za nogometno tekmo Jugoslavija—Anglija.

Na 100.000 srečk je zagotovljeno 2.000.000 din v gotovini, 1000 vstopnic za nogometno tekmo Jugoslavija—Anglija in ena premija — potovanje na svetovni nogometni šampionat v Švici.

Opozarjamo vse igralce športne loterije, da tisti, ki bodo izžrebani za Švico, nimajo nobenih stroškov. Vse stroške (viza, potovanje v Švico in nazaj, hrana in stanovanje v Švici ter vstopnice za svetovne nogometne tekme) padajo v breme Sportne zveze Jugoslavije).

Računa se, da bo vsaka oseba porabila 150.000 din. Kolikor ne bi bila ta vsota popolnoma izkoriščena, se bo ostanek denarja razdelil enakomerno na vse izžrebance.

Se je čas, da lahko tudi vi za 50 dinarjev potujete v Švico, zato si kupite čimprej srečke, katere dobite v Prodajalni srečke Jugoslovanske loterije, Ptuj, Lackova ulica 12. H. M.

Premije 52. kola

Na željo mnogih igralcev bomo odslej vedno poročali, kje so bile srečke, ki so zadele premijo, prodane. V 52. kolu so dobile premije sledeče:

Premijo od 1.000.000 din je dobila srečka 0007664, prodana v Skoplju.

Premijo od 500.000 din je dobila srečka 0178125, prodana v Našicah.

Premijo od 300.000 din je dobila srečka 0168711, prodana v Beogradu.

To ni laž

Abonent

V letošnji hudi zimi je pri Lebenovih v Podgorcih povrgla svinja mladič. Nekaj med njimi je bilo izredno slabotnih. Gospodinja je najslabotnejšega med njimi odnesla v kuhinjo, da bi se tam ogrel. Istega dne pa je pri tej hiši povrgla tudi psica, toda le enega psička. In temu se je pridružil v kuhinjo prinešen prašček ter se »aboniral« pri psici. Ta je gosta sprejela in po 30 dneh, odkar je bilo prase »na hrani« pri psici, je mnogo bolj napredovalo od svojih bratcev, ki jih je dojila svinja.

Robert je postal - Roberta

Pred več kot tridesetimi leti rojeni Robert Cowell, angleški športnik in avtomobilski dirkač je postal pred nekaj meseci po muhavosti narave in s pomočjo hormonskih injekcij in operativnega posega — Roberta. Robert Cowell je bil poročen in mu je žena rodila dvojce lepih deklic. Ko pa je postal ženska, se je seveda moral od svoje žene ločiti, ker pač zakon dveh žena ne more obstajati.

„Učite se čitati!“

Vlada ameriške države Wyoming je sklenila izvesti široko-potežno akcijo za pobijanje ne-pismenosti. Da bi bil v to kampanjo zajet sleherni državljan, ki še ni več čitanja in pisanja, je dala nabiti po vseh vaseh plakate z napisom: »Učite se čitati!« — Kdor ni vedel tega prebrati, bo ostal verjetno še dalje nepismen.

IZ MAKOL

Koncem marca je Kmetijsko-gospodarska šola v Makolah zaključila svoje delo v šolskem letu 1953/54. Dosegli uspehi so pokazali, da je mladina razumela življenjsko važnost te ustanove, ki bo v bodoče redno skrbela za kulturni in strokovni dvig našega kmečkega človeka.

Prvi letnik kmetijsko-gospodarske šole je posejalo 45 mladincev in mladink. Od teh so ga završili z odličnim uspehom trije, s prav dobrim uspehom 6, z dobrim uspehom 16 in z zadostnim uspehom 12. Dva sta bila ocenjena nezadostno, 6 pa jih je ostalo zaradi nerednega obiska neredovanih. Ti se jeseni seveda ne bodo mogli vpisati v II. letnik.

Ob zaključku tečaja so prejelji gojenci uradna potrdila o posejanju I. letnika z navedbo učnega uspeha. Nato so si skupno s predavatelji ogledali filmsko predstavo »Njer otroka«. Koncem aprila pa nameravamo prirediti poučno ekskurzijo, da se bodo gojenci še na vzornih kmetijskih posevkih seznanili s sodobno mehanizirano obdelavo zemlje.

Igralska družina Kulturno-umetniškega društva »Anice Černejeve« je zadnjo nedeljo gostovala v Hajdini z veseligr: Dva dučata rdečih vrtin.

Po več letih vidimo v Makolah ob cesti zopet dolge kupe gramoz, kar je pripisati, uvidenosti okrajnega cestnega odbora v Ptuj. Gramoz je iz Sege in odlične kakovosti. Določeno ga tudi na cesto proti Ptuj.

Posebno živahno pa je postalo na letnem telovadišču ob Dravinji, kjer najdeš ob vsakem času mlade športnike. Tudi TD Partizan je prišel s svojim delom.

Kmetijska zadruga je dobavila večje število sadnih dreves in naš sadijari pridno segajo po njih, ker se zavedajo, da je sadijstvo naša najpomembnejša pridobitna panoga.

IZ MARKOVEC

Na področju celotne občine ni bilo enako zanimanje za splošno škropljenje dreve proti amerišskemu kaparju. Dokaj razumevanja za to so pokazale vasi Markovci, Nova vas in Bukovci, kjer je bilo škropljenje temeljito opravljeno, dočim so se v ostalih vaseh zadovoljili z ugotovitvami, da nimajo škroplilnic niti škropiva.

Okrog markovskega pokopališča bo zasajena živa meja, ki jo imajo na večjih pokopališčih drugod.

V dnevih med 15. aprilom in 15. majem 1954 bodo na področju občine Markovci zbori volivcev z obravnavo važnejših gospodarskih vprašanj in novih gospodarskih predpisov.

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora Markovci je bil v obravnavi tudi predlog o čestni razsvetljavi po vaseh te občine in o nočni kontroli neznanih oseb zaradi nevarnosti tatvin in požigov. Predlog je bil načelno sprejet, izvršitev pa je odvisna od občinskega proračuna za leto 1954.

Nesreča nikdar ne počiva

Kores Nežo iz Kidričevega (baraka 4) je z vilami poškodoval sosed Miha Sagadin.

Mlakar Jurija iz Stanošine 10 je poškodoval pri podiranju drevo po glavi in trebuhu.

Vinkler Stanka iz Ptuj, Lackova ulica 2 so ponoči na poti iz službe napadli neki fantje in so mu poškodovali oko.

Radislava Franca iz Ane 20 pri Makolah je z nožem zabodel Korošec Stanko iz Makol.

Crnko Slavko iz Krčevine 26 je padel s kolesom in se poškodoval po glavi.

Kodrič Marija iz Mele vasi 32 si je močno poškodovala roko pri rezanju mesa.

Majcen Stanko iz Zabovc 48 je padel s kolesom in dobil pri tem močno poškodbo po glavi.

Robinu Branku iz Nove vasi 33 je žaga močno poškodovala roko.

Kokot Jožeta iz Hrastovca 100 je zabodel z nožem v želodec Koletnik Alojz.

Ranflu Francu je drevo močno poškodovalo desno nogo.

Kukec Fran iz Dabrave 36 je izgubil pri streljanju dva pista na levi roki.

Junger Fran iz Sturmovca 24 je dobil pri padcu s kolesa močno poškodbo po glavi.

Nesreča pri podiranju drevja

V sredo 31. marca 1954 je padla pri podiranju drevja težja suha veja tako nesrečno na glavo Martinu Pišku iz Spodnjega Brega pri Ptuj, da mu je prebila lobanjo in povzročila smrt.

Priprave na II. kongres preventivne medicine bo na Bledu

V dnevih med 20. in 24. septembrom t. l. bo na Bledu II. kongres za preventivno medicino, ki bo ob udeležbi zdravnikov in srednjega medicinskega osebja obravnaval problematiko preventivne medicine in bo dal vrsto važnih pobud za razvoj zdravstvene službe.

Udeleženci kongresa se bodo morali prijaviti do 1. maja t. l. Centralnemu higienickemu zavodu v Ljubljani, ki je prevzel priprave za ta kongres.

Kljub zaupanju v poštene ljudi se lahko znebiš kolesa

Kmečka delavca Ogrinc Ljubo in Ogrinc Jože iz Zlatoličja sta bila lani novembra pred ptujskim Okrajnim sodiščem obsojena in sicer Ogrinc Ljubo na 11 mesecev in Ogrinc Jože na 8 mesecev zapora, ker ju je sodišče spoznalo krivim »atvne 2 koles« na škodo Matjašič Franca in Medved Franca v skupni vrednosti 35.000 din.

Sodišče njunemu zagovoru ni moglo verjeti, ker so priče potrdile navedbe obtožnice. Oba sta se nato pritožila na Okrožno sodišče v Mariboru, ki je njuni pritožbi kot neutemeljeni zavrnilo in je potrdilo sodbo Okrajnega sodišča v Ptuj.

Obe sodišči sta mnenja, da je potrebno v primerih tatvin koles, ki niso redke, uporabiti ostrejšo kazni, ker so v večini primeri, ko se krivci dobro zavedajo odgovornosti za svoja dejanja, ki povzročajo ljudem občutno škodo.

Požar v Markovcih

V petek 2. aprila 1954 zjutraj, ob 1.30 je izbruhnil v Markovcih na gospodarskem poslopu Rožmarinovih požar, ki je povzročil Rožmarinovim občutno škodo. Na pomoč so prihiteli ptujski in bližnji gasilci, ki so ogenj lokalizirali.

Pintarič in Lončar v preiskavi zaradi suma tatvin dvokoles

Po nepotrjenih vesteh sta prišla v zadnjem času v preiskavo Jože Pintarič iz Hrastovca in Karel Lončar iz Ptuj zaradi suma tatvin koles. Karel Lončar je bil aretiran v Murski Soboti. Poizvedbe v prvem primeru vodi Notranja uprava Ptuj, v drugem pa Murska Sobota in Ptuj.

Hinko Turk iz Draženc izročen našim oblastem

Tri dni pred obletnico pobege v Avstrijo, to je 1. aprila 1954, so avstrijski organi izročili našim oblastem Hinka Turka iz Draženc, ki je v Ormožu kot uslužbenec Koteška poveril večjo vsoto denarja in 4. aprila lani flegalno odšel čez mejo v Avstrijo, kamor se je umaknil pred odgovornostjo in kaznijo.

Avstrijski kriminalni organi so mu prišli hitro na sled, ga aretirali in izročili jugoslovanskim oblastem. V kratkem bo proti njemu kazenska obravnava pred okrožnim sodiščem v Mariboru.

Žene, pazite na žeparje!

V petek 2. aprila 1954 dopoldne je neznan žepar v delikatesni trgovini »Preskrbe« v Ptuj v Kerkovi ulici v gneči izmaknil Mariji Tomič iz Ptuj iz žepa jopiča denarnico z vrednostjo 10.000 din oficirskih bonov in 4000 din gotovine ter osebno izkaznico. Isto dopoldne sta bili prijavljeni še dve drugi žepni tatvini.

Za smeh in kratek čas

Zaušnice

Sodnik: »Obtoženec vam je torej dal zaušnice. Kaj pa se je zgodilo potem?«

Tožitelj: »Potem sem dobil od njega še tretjo zaušnico.«

Sodnik: »Drugo, ste hoteli reči.«

Tožitelj: »Ne, drugo sem dal jaz njemu.«

Edinstveni lobanji

Profesor: »Tu vidite edinstveni primer lobanje prave gorile. Na svetu sta samo dve taki lobanji. Ena je v mestnem muzeju, drugo imam pa jaz...«

Pravljica

...tako sta živela srečno do svoje smrti, čita mamica v knjigi pravljice.

»Skajla,« vzdihne hčerka, »mislila sem, da se bosta vzela.«

Popolnoma prostovoljno

—: »Ali res moraš sedeti vsak večer v gostilni?«

—: »Nikakor ne, to storim popolnoma prostovoljno.«

Kmečke gospodinje!

Olje raste na njivah! Zato posejte ob razgone okopavin čim več sončnice besarabske vrste. Povsod med koruzo posadite semena bučnice.

TOVARNA OLJA Slov. Bistrica

Kačji pik

Kačji pik je še vedno resen in nevaren dogodek. To ni nič nenavadnega če upoštevamo, da bi lahko z enim gramom gadjega strupa umorili 165 ljudi. (Za primer navajamo, da bi lahko z gramom strihnine ali pruske kisline umorili lahko je 15 do 20 ljudi.) Ze več kakor pred sto leti so preiskovali kačji strup ter hoteli ugotoviti njegove sestavne dele. Toda do danes se to še ni posrečilo.

Strup je navadno sestavljen iz istih sestavin, le da ga je pri različnih vrstah kač najti različne količine. Nekatere sestavine so podrobneje preiskovali ter ugotovili, da lahko povzročajo težko ohromelost. Razen tega lahko povzročajo ohromitve dihalnih centrov. Ravno ta lastnost pa navadno doprinese naša k smrtnemu izidu po kačjem pik. Kačji strup pa vsebuje tudi sestavine, ki razkrajajo kri. Druge sestavine pa povzročajo, podobno kakor strupene gobe razpadanje rdečih in belih krvnih teles. tretje pa šk in nagli padec krvnega pritiska.

Navadno se začenja obolenje po kačjem pik. Z bolečinami,

oteklinami, krvavordečimi lisami, iz česar se lahko razvije vnetje limfnih žlez. Prav deo vati začne strup kmalu. Občutek strahu, nemir, glavobol, srčna slabost in podobno se pojavlja vedno močneje. Nadaljnji stadij je nezavest, dihanje je vedno težje, dokler ne ohromijo dihalni organi, s čimer nastopi smrt. Če občeli preživijo kačji pik, lahko ostanejo posledice v obliki oteklin, bolečin in zlate-nice.

Pri kačjem pik. se priporoča sledeče: vdor strupa v telo je treba preprečiti ali zadržati s čvrsto prevezo. Vendar ne sme ta ostati na tem mestu več kakor dve uri. Po tem času je treba rano razširiti s tem, da pičeno mesto izrežemo in iztisnemo ter poskušamo strup iz rane izplahniti. Često priporočajo v primeru kačjega pika uživanje alkoholnih pijač v večjih količinah. V resnici pa ta stvar ni priporočljiva. Nasprotno pa je priporočljivo piti večjo količino prave črne kave. Zelo važno je injicirati serum proti kačjemu strupu, ki deluje proti strupu vseh srednjeevropskih kač.

Patentirane neumnosti

V nekaterih državah je možno, če je na razpolago dovolj denarja, patentirati največje neumnosti. Nekemu Amerikancu je bilo možno, neprestano snemati z glave klobuk, če je srečeval na cesti svoje znance. Zato si je napravil pripravo, ki je, ko je to želel, dvigala njegov klobuk v pozdrav. Neki drugi izumitelj je hotel obvarovati ljudi pred sreh padajočimi opekami. Zato je konstruiral cilindar s spiralo. Če pade opeka nanj, jo spirala, v visokem loku odbije z glave...

Posebne dreske z žarometi je konstruiral neki Francoz, pri čemer je gotovo mislil na zaljublence, da se ne bi zgubili na ledu. — V Ameriki se močno pritožujejo zaradi nočnega smrčanja, zakonskih tovarišev in tovarišč. V bodoče bo zato moral v spancu moteni zakonec samo pritisniti na gumb in smrčnega bo zakrila za zvok neprepustna stena.

V srednjem veku so obstajali mlinci, ki so jih poganjali ljudje — navadno ujetniki ali kaznjenci. Ta ideja ni dala miru nekemu izumitelju. Konstruiral je živalni stroj, ki ga poganja pes. Ta »prijatelj živali« pa je baje kmalu šel v konkurz.

Umetne ženske prsi so prav tako izum nekega iznajditelja. Baje je možakar zaslužil s tem svojim izumom lepe denarje. Med posebnosti vrste izumov šteje tudi »vrtalni stroj za jamice na licu« — kakor je imenoval neznan izumitelj gumijasto kladivo, ki baje pričara na lice najljubše žame.

Aparat za »zmanjšanje predebelega spodnjega dela telesa« masira baje prizadete tako temeljito, da jim odvrne celo apetit. Neki drugi izumitelj je hotel ljudi s potapljačice se lažje zapreti v konzervne škatlice z

dežniki. Dežnik s strelovodom pa je bil izumljen že itak v 18. stoletju.

Neki admiral je izumil okroglo vojno ladjo, neki drugi človek žepni plavalnik, tretji držalo za kraljiv rep, četrti pločevinaščit za oči...

Resni izumitelji imajo torej dovolj neumnih spremljevalcev, ki hočejo na vsak način osrečiti ljudi s svojimi »izumiteljskimi« sposobnostmi.

„Kralj na Betajnovi“ na ormoškem odru

V nedeljo, 4. aprila je imel ormoški oder goste s Huma. Humčani so se Ormožancem predstavili s Cankarjem v »Kralju na Betajnovi«. Predstava je jasno izpovedala, da gostje sadu svojega amaterskega dela niso dali dovolj časa za zorenje.

Tovariš, ki je igral vlogi Kantorja, je sicer pokazal tu in tam elemente dobrega odrskega amaterja, vendar njegova igra, kot celota priča, da je skušal težave zahtevne vloge Kantorja premagati z neznatnim trudom. Prerad se je odmikal Cankarjevemu in govoril svoj jezik. S svojimi kretinami se ni dovolj približal Cankarjevemu Kantorju, »Humški župnik« je poskušal biti bolj župniški kot je Cankarjev. Svoj namen je hotel doseči predvsem s kretinami, znanemarjal je na besedilo. Njegovi gibi so učinkovali cirkuško komično. Tovariš, ki je nastopal v vlogi Maksa, je s svojo igro pokazal, da slabo pozna značaj Cankarjevoga Maksa. V srečanjih s Franco in Nino je bil komičen v prizorih s Kantorjem pa premalo moški. Kljub omenjenim napakam so vsi glavni moški igralci pokazali, da niso prvič na odru. Dobra režija bi mogla napake njihovih igr precej okrniti. V nastopih ostalih igralcev je bilo sicer manj sproščenosti, toda tudi manj osnovnih napak. Nihova igra je bila vsaj do neke mere zadovoljiva.

Humčanom iskreno priporočam, da zlasti na prvi dve dejanji bolj pazijo s kretinami naj nekoliko štedijo prednost da dajo izrazitejšemu prednajanju besedila. Le s poglobljenim študijem bodo uspeli ljudem predstaviti »Kralja na Betajnovi« v rdečih obliki kot so to uspeli preteklo nedeljo.

Ga.

Rokopis

A: »Tu ste pozabili piko.«
B: »Da, res. Napravite jo vi, prosim.«

A: »Ne morem, biti mora isti rokopi.«

Sitnosti s kravami

A: »Torej so te zopet kaznovali, ker si mešal mleko z vodo?«

B: »Da. Ne moreš si misliti, kakšne sitnosti imam s temi vrazjimi kravami.«

V morskem kopališču

Sto kilogramov težka kopalka pohiti iz vode k svojemu možu: »Pomisli, plavala sem, pa sem nenačoma zagledala pred seboj morskega psa.«
Mož: »Ubožica kaj se ni te nič ustrašil?«